

ASANSÖR YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Tanımlar

Amaç

Madde 1- Bu yönetmelik,asansörlerin standartlarına uygun olarak yapılması ve işletilmesinin düzenlenmesini amaçlar.

Kapsam

Madde 2- Bu yönetmelik, ilgili imar kanunu usul ve mevzuatlarına göre yapılan yapılarda tesis edilecek her türlü asansörlerin projelendirilmesi,aksamın imali,asansör yerinin hazırlanması,montajı,kontrol ve deneylerin yapılması,bakımı,işletilmesi ve yıllık kontrollerinde uyulması gereken standartları ve uygulama esaslarını kapsar.

Tanımlar

Madde 3- Bu yönetmelikte geçen terimler aşağıda tanımlanmıştır.

a) İlgili Merciler

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı (S.T.B.)

İçişleri Bakanlığı

Bayındırlık ve İskan Bakanlığı (B.İ.B.)

Türk Standartları Enstitüsü (T.S.E.)

Elektrik Mühendisleri Odası (E.M.O.)

Valilikler

Belediyeler.

b) **İmalat belgesi** : İmalat sanayi Yönetmeliği çerçevesinde yer alan bir mamulün veya bu mamuller ile ilgili ana parçaların imalatı için S.T.B dan alınan belgedir.

c) **Garanti belgesi** : S.T.B. nın belirlediği esaslar dahilinde asansörde kullanılan aksam ve parçaların yapım ve montaj hatalarının belli bir süre için ücretsiz düzeltileceğini veya değiştirileceğini taahhüt eden belgedir.

d) **T.S.E. Belgesi** : T.S.E.'ce verilen Türk standartları uygunluk belgesi.

e) **T.S.E.K. Belgesi** :Türk standartları olmayan aksam ve parçalar için T.S.E.'ce verilen kalite uygunluk belgesi.

f) **Asansör bakım firması belgesi** : S.T.B. veya bu Bakanlığın yetkili kıldığı merciden alınan belge.

g) **Serbest Mühendislik ve Müşavirlik belgesi** : İlgili meslek odasınca verilen belge.

ğ) **Büro Tescil Belgesi** : İlgili meslek odasınca verilen belge.

h) **Asansör** : Boyutları ve yapım itibarıyla insan ve yükleri de içine alacak kabini olan.tam düşey veya tam düşey doğrultuya 15 dereceden daha az eğimi olabilen kılavuz raylar arasında yapının belli duraklarında insan ve yükleri taşıyan elektrikli araçtır.

ı) **Asansör firması** : Her hangi bir asansörü komple taahhüt edip,projelendiren malzemesini temin edip montajını yapan işletme ruhsatını alan ve bakımını üstlenen kuruluştur.

i) **Asansör aksamını imal eden firma** : Münhasıran asansörde kullanılan aksamdan bir veya birkaçını imal eden kuruluştur.

j) **Asansör aksamı** : Bir asansörü meydana getiren ve özellikle asansörde kullanılan ve kendi başına bir ünite olan parça ve/veya parçalar topluluğudur.

Bu aksamdan bazıları:

1-Tahrik sistemi(Motor-Makine,vs)

2- Kabin (komple askı düzeni, iskelet , izolasyon, tampon,halat bağlantıları vs.)

3- Kapı (komple,kilit,fiş kontak,kasa vs.

4- Ray

5- Kumanda Panosu (Kontaktör, Röle, Kablo,vs.)

6- Sinyalizasyon parçaları (Butonlar, sesli ve ışıklı göstergeler, vs.)

k) **Bakımcı firma**: Asansörün emniyetli ve kullanım amacına uygun tarzda çalışmasını temin için hizmet veren ve sözleşme süresince bakımını ve işletme sorumluluğunu üstlenen kişi veya kuruluşlardır.Her asansör firması aynı zamanda bakımcı firma vasfına haizdir.

l) **Montaj firması** : Sadece asansör firmasına,Bu firmanın mesuliyet ve kontrolü altında montaj hizmeti veren bakım teşkilatı bulunmayan kişi ve kuruluşlardır.

m) **Montaj** : Asansörü meydana getiren aksam ve parçaları birleştirip çalışır bir asansör haline getirme işlemidir.

n) **Parça** : Asansörde kullanılan aksam dışındaki veya aksamı teşkil eden birimlerdir.

o) **Asansör kullanıcısı** : Asansörden düşey hareket esnasında istifade eden veya asansör buton vasıtasıyla harekete geçiren kişidir.

ö) **Asansör yaptıracısı** : Asansör tesisi için asansör firmasıyla sözleşme yapan kişi veya kuruluştur.

p) **Elektrik projesi** : Tesis edilecek asansörün tipine göre elektrikli kumanda kontrol,emniyet sistemleri,sinyal sistemleri ve genel tahrik güç vb. sistemleri ihtiva eden elektrik akım yollarını gösteren projelerdir,Bunlar birbirinden ayrılmaz bir bütündür.

- r) **Proje** : Yapılacak tesisin hesaplarını, Elektrik projelerini, Ölçülerini ve binaya yerleşik şeklini kapsayan komple tasarımıdır.
- s) **İnşaat mahalli** : Yapılarda asansör kabininin çalışacağı kuyu ile tahrik ve kumanda elamanlarının bulunduğu mahaldir.
- ş) **İşletme ruhsatı** : Asansörün standartlara ve yönetmeliğe uygun yapıldığını tespit eden belgedir.
- t) **Trafik hesabı** : Bina şekil ve ihtiyaçlarına göre asansörün adet, hız, kapasite, kumanda ve kullanma şekillerini en ekonomik biçimde tespit eden hesap tarzıdır..
- u) **Yıllık kontrol** : Asansörün emniyet ve işletme yönünden standartlara uygun şekilde çalıştığının yılda en az bir defa yetkili mühendis tarafından kontrol edilmesidir.

İKİNCİ BÖLÜM

Asansör Tesisin Yapımı ve İşletilmesi

Proje

Madde 4- Asansörün AVAN ve TATBİKAT Projeleri, Elektrik ve Makine Mühendisleri tarafından tespit edilen esaslara uygun olarak müştereken hazırlanacaktır. Projelerin hazırlanmasında Türk Standartları esas alınacaktır, Türk standartları kapsamındaki dışındaki işler için menşei memleket standartları esas alınacaktır. Asansör AVAN projeleri mimari proje ile birlikte yapılacak ve mimari projeye esas teşkil edecektir. Asansörün tesisi ile ilgili TATBİKAT projeleri ise asansör montajı yapılmadan önce ilgili makama onaylatılacak İşletme ruhsatı alınması aşamasında ilgili merciye ve asansör yaptırıcısına ruhsatla birlikte verilecektir.

Trafik hesabı

Madde 5 - Mimari tatbikat projelerinin yapımından evvel yapının özellik ve kullanım şartlarına uygun trafik hesabı yapılacaktır. a) Trafik hesabı standart kapsamındaki işler için TS 1812 ye standart kapsamı dışındaki işler ve ithal işler için ise menşei ülkenin hesap usullerine göre asansör projelerini hazırlayan mühendis tarafından yapılacaktır. b) Trafik hesabında kabul edilen ana kriterlerin sorumluluğundan bu kriterleri veren mimar hesap sonucu bulunan asansör sayısı ve karakteristiğinin sorumluluğundan projeyi hazırlayan mühendis sorumlu tutulacaktır.

Mukavemet Hesabı ve Mekanik Proje

Madde 6 - a) Asansör yapısını ilgilendiren mukavemet hesapları : İnşaatin statik hesabına uygun olmak üzere asansörün makine dairesine, Kuyu dibine ve Ray tespit yerlerine gelecek yüklerin miktar ve cinslerini gösteren hesaplardır ve bu hesaplar makine mühendisleri tarafından tanzim edilip imzalanır. b) Asansörün imalatını ilgilendiren mukavemet hesapları : Asansörün projesine uygun ilgili standartlara makine mühendisleri tarafından yapılacak mukavemet hesaplarıdır. c) Asansöre ait mekanik projeler makine mühendisi tarafından tanzim ve imza edilecektir, Asansörün mekanik kısımlarının makine mühendisi teknik uygulama sorumlusunun nezaretinde projeye uygun olarak yapılmasından asansör firması sorumlu olacaktır.

Elektrik projeleri

Madde 7- Asansöre ait Elektrik-Elektronik projeleri Elektrik-Elektronik Mühendisi tarafından tanzim ve imza edilecektir, Asansörün Elektrik-Elektronik ile ilgili kısımlarının Elektrik-Elektronik Mühendisinin teknik uygulama sorumlusunun nezaretinde projeye uygun olarak yapılmasından asansör firması sorumlu olacaktır, Elektrik projeleri işletme ruhsatı müracaatı sırasında verilecektir.

Asansörün Kurulacağı İnşaat Mahalli

Madde 8- Yapılarda asansör tesisinin kurulacağı inşaat mahalleri mutlaka bu yönetmeliğin 5 Madde sindeki trafik hesabı sonucunda bulunan sayı ve karakteristiğe uygun asansörler için standartların ön gördüğü boyutlarda olacaktır.

İnşaat mahallinin özellikleri

Madde 9- Asansör tesisinin kurulacağı inşaat mahallinin. a) Kat kapılarının önündeki sahanlık varsa Türk standartlarına yoksa yabancı standartlara uygun büyüklükte olacaktır. b) Asansör makine dairesine çıkış merdiveni binanın ana merdiveni özeliğinde olacaktır. c) Asansör kuyusunun iç yüzü beton perde değilse toz tutmayacak şekilde perdahlı siva yapılacaktır.

İş kazaları ve diğer sorunlar

Madde 10- a) Asansör montajına başladıktan sonra asansör kuyusunda olabilecek iş kazaları ve diğer sorunlardan asansör firmasının elamanlarının çalıştığı anlarda asansör firması diğer zamanlarda ise inşaat firması sorumlu olacaktır, Bu durum montaja başlandığı anda asansör firması ve inşaat firması arasında hazırlanacak bir tutanakla belirlenecektir. b) Asansör kuyularını bakımı esnasında yeterli derecede aydınlık olabilmesi için asansör kuyusuna makine dairesinden

kumandalı sabit aydınlatma tesisatı yapılmalıdır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Asansör Aksamının İmalatını ve Asansör Tesisini Yapan Firmaların Uyacakları Usul ve İşler.

Madde 11- Asansör aksamı imalatı yapan firmalar kendi bünyelerinde daimi çalışan Elektrik veya Makine Mühendisi bulunduracaklardır.

Asansör aksamı imal eden firmaların alacağı belgeler.

Madde 12 - Asansör aksamı imalatı yapan firmalar imal ettiği her aksam için aşağıdaki belgeleri almış olmalıdır.

- a) S.T.B dan İmalat Sanayi Yönetmeliği dahilinde "İmalat Belgesi"
- c) S.T.B. dan "Garanti belgesi"
- d) T.S.E. den "TSE Belgesi veya TSEK Belgesi"

Garanti Belgesi,Servis ve İmalat Kalitesi

Madde 13 - Asansör aksamı imalatı yapan firmalar imal ettiği her aksam için!

- a) Hatalı imalatın bilabedel değiştirileceğini tevsik eden garanti belgesini parça ile birlikte alıcıya verecektir
- b) İmalatını yaptığı parçanın tamirini yapacak servisi bulunduracaktır
- c) İmalatının kalitesinin bozulduğu hallerde ilgili bakanlık veya T.S.E.'nin bu husustaki uyarılarına göre kalitesini düzelterek tedbirler alacaktır.

Yedek Parça

Madde 14- Asansör aksamı imalatını yapan firmalar imal ettikleri her aksamın yedek parçası için!

- a) İmalatı devam eden aksam için yedek parça stoku bulunduracaktır.
- b) İmalatı iptal edilen her parça için en az 10 senelik talebi karşılayacak yedek parça stoku bulunduracaktır.

Asansör Aksamı ile İlgili Eğitici Bilgiler

Madde 15- Asansör aksamı imalatını yapan firma imal ettiği parçanın kullanıcısı olan firmaya aşağıdaki hususlarda eğitici bilgi verecektir.

- a) Aksamın asansörde yerine takılmasında,Parçanın özelliği icabı dikkat edilmesi gereken hususlarda parça ile birlikte montaj talimatnamesi verecektir.
- b) Asansör aksamı imal eden firmalar imal ettikleri aksam için aksam ile birlikte teknik özellikleri içeren kullanma talimatnamesi de verecektir.

Bu iki talimatname beraber veya ayrı ayrı olabilir.

Asansör aksamı ile ilgili tanıtıcı bilgiler

Madde 16- Asansör aksamı imalini yapan firma,imal ettiği her aksamın kullanıcısı tarafından kendisine kolayca tarif edilebilmesi için imal ettiği aksamın ana adını ve bu aksam içindeki her parçanın parça numarasını veya adını gösteren bilgiyi asansör firmasına parçayı verirken birlikte verecektir.

Asansör tesisi

Madde 17- Asansör tesisi yapan firmalar kendi bünyelerinde çalışan elektrik-elektronik ve makine mühendisi bulunduracaklardır. Asansör tesisi bu mühendislerin gözetiminde yapılacaktır. Mühendislerin "Serbest Mühendislik ve Müşavirlik Belgesi" ile "Büro Tescil Belgesi" Asansör Firması adına çıkartılmış olacaktır.

Asansör tesisini yapan firmaların alacağı belgeler

Madde 18- Asansör tesisini yapan firmalar aşağıdaki belgeleri almış olacaklardır

- a) S.T.B.dan asansör tesisini yapılabileceğini tevsik eden her tip asansör için "İmalat Belgesi".
- b) S.T.B. dan Garanti Belgesi.
- c) İmalat belgesini alan firmalar Türk Standartları Enstitüsünden TSE Belgesi veya TSEK belgesi
- d) Çalıştıkları mühendisler için "Serbest Mühendislik ve Müşavirlik Belgesi" ile "Büro Tescil Belgesi"

Asansör tesisini yapan firmaların vereceği belgeler

Madde 19- Asansör firmaları tesis ettikleri her asansör için:

- a) Hatalı montajı bedelsiz düzelterek tevsik eden garanti belgesini sözleşme ile birlikte yaptırıcıya verecektir.
- b) Garanti belgesi süresi asansörün işletmeye alındığı tarihten itibaren başlayacak ve en az bir yıl süreli olacaktır.
- c) İşletme ruhsatı alınması halinde asansörün çalıştırılmadığı zamanlar garanti süresine ilave edilir.

Kullanım ile ilgili eğitici bilgiler

Madde 20- Asansör firması kullanıcısına aşağıdaki hususlarda eğitici bilgi vermeye ve pratik eğitimi yaptırmaya mecbur olacaktır.

- a) Asansörün arızalanması veya şebeke cereyanının kesilmesi sonucu kabinin kat arasında kalması halinde kabin içinde mahsur kalanların çıkarılma tekniğini öğretici talimatnameyi asansörü işletmeye açarken asansör kullanıcısına verecek ve bu hususta asgari iki kişiye pratik eğitim yaptıracaktır.
- b) Asansör firması tesis ettiği asansörün kullanma talimatnamesi asansörün işletmeye alınması esnasında vermelidir,Asansör firması özellik arz eden tesislerde gerektiğinde pratik eğitimi de asansör kullanıcısına vermeye

mecburdur.

Asansörün Ayar ve Deneyleeri

Madde 21 - Asansör firması tesisini yaptığı her asansörün ayar ve deneyleerini standartlara uygun şekilde yapacak ve deneyleeri yapan Elektrik-Elektronik VE Makine mühendislerinin imzalı uygunluk raporunu işletmeye açma esnasında asansör yapıtırıcısına teslim edecektir.

Asansör Firmasının Sorumluluğu

Madde 22 - Montaj firması asansör firmasının sorumluluğu altında montaj yapacaktır Projelendirme malzeme temini ve bakım işlerinden yapıtırıcıya karşı asansör firması sorumlu olacaktır,Asansör firması olmadan inşaat firması yada asansör yapıtırıcısı montaj firmasına asansör tesisi yapıtıramaz.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İşletme Ruhsatı,Bakım,Yıllık Kontrol ve Kullananlarla ilgili hususlar

İşletme ruhsatı

Madde 23- a) Asansör firması yaptığı her asansör için belediyelerden veya belediye hudutları dışındaki yapılar için Valiliklerden işletme ruhsatı alacaklardır.

b) Belediye veya valilik işletme ruhsatı vereceği her asansörde aşağıdaki şartları arayacaktır.

1- Asansör firmasının bu yönetmeliğin 18 inci maddesinde yazılı olan olması zorunlu bulunan belgelere sahip olduğunun kontrolü.

2- Bu yönetmeliğin 4 üncü 5 inci ve 7 inci maddelerinde belirtilen hesap ve projelerin,muayenesi yapılan asansör uygunluğunun kontrolü.

3- Bu asansörle ilgili boyut. tolerans,muayene ve deneyleerinin kullanılan standarttaki ilgili maddelere göre kontrolü.

4- Bakım sözleşmesinin varlığının kontrolü.

Bakım

Madde 24 - a) Her asansör işletmeye alınmadan evvel sürekli kontrol altında tutulabilmesi için muhakkak bakım ve onarım sorumluluğunu taşıyacak asansör firması yazılı anlaşmaya bağlanacaktır. bu firma genelde asansör tesis eden firma olabileceği gibi bakımçı firmada olabilir. Ancak garanti süresi içerisinde bakımçı firma muhakkak asansörü yapan firma olmalıdır.

Asansörcü firma dışındaki firmalar kendi bünyelerinde Elektrik,Elektronik ve Makine mühendisi çalıştıracak ve aşağıdaki belgeleri almış olacaklardır.

1- Sanayi ve ticaret bakanlığından veya bakanlığın yetkili kıldığı merciden asansör bakım firması belgesi.

2- Çalıştırdıkları Mühendisler için kendi firmaları adına çıkartılmış "Serbest Mühendislik ve Müşavirlik Belgesi" ile Büro Tescil Belgesi.

c) Bakımı yapılan asansörlerde orijinal yedek parça kullanılacaktır,Orijinal yedek parçalar stokta yeterli miktarda bulundurulacak,bakımcı firmaların bu konudaki talepleri asansörü tesis eden asansör firması tarafından mutlaka karşılanacaktır.

d) Asansör firması veya bakımçı firma sözleşme yaptığı yıl içindeki asansöre bakım yapma periyodunu belirtecektir.

e) Garanti dışındaki bakım süresince arızaların giderilmesinin parça değiştirilmemesi halinde ücretsiz olduğu ,parça değiştirilmesi gerektiğinde parçanın işçiliği ile birlikte ücrete tabii olacağı belirtilecektir.

f) Asansör firması veya bakımçı firma arıza ihbarına müdahale süresini belirtecektir.

Yıllık Kontrol

Madde 25- Yapının bağlı bulunduğu belediyelerce veya belediye hudutları dışındaki yapılar için valiliklerce yılda en az bir kere her asansörün kontrolü yapılacaktır,Anacak kadrosunda yeterli teknik elaman bulunmayan belediyeler veya valilikler yıllık kontrol işini dışarıdan Elektrik veya Makine mühendisine yapıtırebilecektir. Bu mühendis emniyet ve işletme yönünden tesisin işletilmesine engel bulunmadığını belirten ve sorumluluğunu taşıyan bir rapor verecektir,Bu rapor 3 nüsha olacak ,belediyede veya valilikte bakımçı firmada ve kullanıcıda kalacaktır,Bu raporun tanzim ettirilmesinin takibinden asansörün bulunduğu binanın yöneticisi ve bakımı yapan firma müştereken sorumludur.

Kullananlarla ilgili hususlar

Madde 26 - Asansör kullanan kişilerin aşağıdaki hususlara dikkat etmeleri gerekmektedir,Asansörün özeliğine göre farklılık arz edecek hususları asansör firması veya bakımçı firma yazılı olarak ilgililere verecek,İlgililer bu bilgileri kullanicılara aktaracak ve görebilecek yerlere asacaktır.

Bu bilgiler

a) Asansör içinde kat arasında kalan kişilerin kurtarılmasında asansör firması veya bakımçı firmanın yazılı talimatına aynen uyulması.

b) Asansöre 12 yaşından küçüklerin yalnız binmelerinin önlenmesi.

c) Asansöre girerken kabinin katta olup olmadığına dikkat edilmesi.

d) Asansöre girip çıkarken oyalayıcı hareketlerde bulunmayıp bu işin süratle yapılması.

e) Asansör kullanıcısının kat kapısını içerden veya dışarıdan mutat şeklin dışında açmaya uğraşmaması

f) Asansör kullanıcısının kat arasında kalındığında kapı camını kırarak çıkmaya çalışmaması

g) Kapsız kabinlerde asansör kullanıcısının kabin içinde seyir halinde hareketli olan kapı tarafındaki duvara kendisinin

veya beraberindekilerin veya eşyalarının temasına meydan vermemesi.

h) Asansör kullanıcısının kabin üstündeki çıkış kapağından kendi başına çıkmaya çalışmaması (bu kapak sadece dışarıdan kurtarmak isteyenler için kullanılacaktır)

i) Kabin içine konulan yüklerin dengeli yüklenmesine dikkat edilmesi kabin hareket halinde iken bu yüklerin kaymaması için tedbir alınması.

j) Kapısız kabinlerde kabinde yük varken yük ile kat kapısı arasında insan bulunmaması .

k) Anlaşmalı bakım yapan firma dışında başka bir firma ve kişilerin asansöre müdahale ettirilmemesi.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli hükümler

Geçici Madde 1 - 12 Mayıs 1989 tarih ve 20163 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Asansör Yönetmeliğine göre verilen imalat Belgeleri geçerli olup bu belgeleri alan firmalara yeni yönetmelikte belirtilen şartları yerine getirebilmeleri için yürürlük tarihinden itibaren 4 aylık ek süre tanınmıştır.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

Madde 27 - 12 Mayıs 1989 tarih ve 20 163 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Asansör Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

Madde 28 - Bu yönetmelik yayımı tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 29 - Bu yönetmelik hükümleri Sanayi ve Ticaret Bakanı yürütür.

TS ASANSÖR STANDARTLARI

1 TS IEC 245-5 9 TS EN 12016

2 TS ISO 4190-5 10 TS EN 60204-32

3 TS ISO 4190-6 11 TS 9766

4 TS ISO 8383 12 TS 9761

5 TS 9761 EN 50214 13 TS 10123

6 TS 9766 HD 360 S2 14 TS 10 922

7 TS EN ISO 10535 15 TS 12255

8 TS EN 12015 16 TS 10922 EN 81-1

TS IEC 245-5 : Kablolar-Kauçuk Yalıtımlı-Beyan Gerilimi En Çok 450/750 V Olan Bölüm 5: Asansör Kabloları.

KAPSAM : Bu standart,beyan gerilimi 300/500V olan kauçuk yalıtımlı asansör kabloların belirli özelliklerini kapsar.

KABUL TARİHİ : 07.04.1997

TS ISO 4190-5 : Asansörler ve Servis Asansörleri-Bölüm 5:Kumanda Tertibatları,Sinyalleri ve ilave bağlantılar.

KAPSAM : Bu standart,asansör için amaçlanan kumanda tipini dikkate alarak bir asansörün imali ve montajı sırasında kullanılacak butonları ve göstergeleri kapsar.

KABUL TARİHİ : 22.02.2001